

عنوان مقاله:

بررسی تاریخی و ارزیابی جریان ادبی اصفهان در قرن دوازدهم (از سقوط صفویه تا ظهور قاجار)

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش های تاریخی، دوره 2، شماره 2 (سال: 1389)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

مرتضی دهقان نژاد - دانشیار تاریخ، دانشگاه اصفهان

لقمان دهقان نیری - دانشیار تاریخ، دانشگاه اصفهان

سید احمد عقیلی - دانشجوی دکتری تاریخ ایران اسلامی دانشگاه اصفهان

خلاصه مقاله:

جریان ادبی ایران تا اواخر عصر صفوی (نیمه اول قرن دوازدهم ه.ق.) متکی بر سبک هندی (یا اصفهانی) بود. دیدگاههای مختلف و گاه متناقضی نسبت به این سبک از اواسط قرن دوازدهم (اواخر عصر صفویه) تا عصر حاضر وجود دارد. گروهی آن دوره را عصر انحطاط ادبی دانسته اند و در مقابل، نظرات متقن دیگری مبنی بر اعتلا و غنای این سبک نسبت به سبک های ادبی دیگر ایران وجود دارد. در این مقاله از منظر تاریخی و ادبی به بررسی و تحلیل این جریان پرداخته و نقاط ضعف و قوت جریان ادبی اواخر عصر صفویه تبیین می شود. این جریان ادبی تا نیمه اول قرن دوازدهم ادامه داشت. نیمه دوم این قرن در ادبیات نظم و نثر فارسی به دوره بازگشت ادبی معروف است. بررسی زمینه ها و شرایط تاریخی این تحول ادبی و تحلیل نقاط ضعف و قوت آن، از دیگر محورهای تحقیقی این مقاله است. در قسمت آخر مقاله نیز به تبیین سبک نگارش متون تاریخی این دوره پرداخته شده است. نکات و مسائل قابل توجه در نوشتار حاضر عبارت است از: بررسی دوره تاریخی و اوضاع زمانه ای که این جریان ادبی در آن بستر در حال شکل گیری و تکوین حیات خویش است، با تاکید بر نقش اصفهان در رابطه با آن؛ ویژگی شعر و متون تاریخ نگاری این دوره؛ کیفیت و مدت زمان حیات سبک هندی؛ ویژگی ها و تاثیرات تحول ادبی بازگشت و مقایسه تطبیقی این جریان در ایران و اروپا از منظر تاریخی؛ نمایندگان برجسته هر سبک و ویژگی آثار آنان.

کلمات کلیدی:

جریان ادبی، صفویه، افشاریه، زندیه، سبک هندی (اصفهانی)، دوره بازگشت ادبی، مشتاق، حزین لاهیجی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1327235>

